Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 03/11/2026 16:55
Sayı: E-120.07.03-1976038

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/42296 GK 131
7/43261 GK 143
7/44234 GK 153
7/45350, 7/45354 GK 171
7/45582, 7/45586 GK 175
7/48132 GK 12
7/49794, 7/49795 GK 17

Sayı : E-85112434-610-9118825
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : a) 01.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1827601 sayılı yazınız.
b) 21.04.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1842012 sayılı yazınız.
c) 13.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1855925 sayılı yazınız.
ç) 12.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1873882 sayılı yazınız.
d) 19.06.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1879435 sayılı yazınız.
e) 31.08.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1928823 sayılı yazınız.
f) 06.10.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1953286 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (29 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: F5C2474D-99F0-4EFA-8E10-FAE436CBE9D5 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys

Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131
http://www.ktb.gov.tr http://sgb.ktb.gov.tr
KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Hasgül ÇAKAN
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 05

7/49795 GK 17

TRABZON MİLLETVEKİLİ SAYIN YAVUZ AYDIN'IN 7/49795 ESAS SAYILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP

Bakanlığımız (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu)'ca;

Türk Dil Kurumu ve Uluslararası Türk Akademisinin iş birliğiyle, Türk Devletleri Teşkilatının uhdesinde düzenlenen "Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu Üçüncü Toplantısı", 9-11 Eylül 2024 tarihlerinde Bakü'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, 34 harften oluşan "Ortak Türk Alfabesi", Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde oluşturulan Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu tarafından oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonunun 4. toplantısı, 15 Haziran 2026 tarihinde Kazakistan'ın başkenti Astana'da gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, 2024 yılında ortak mutabakatla kabul edilen Ortak Türk Alfabesi temel alınarak hazırlanan Kazak ve Kırgız Türkçelerine yönelik alfabe önerileri ilk kez resmen onaylanmış ve kamuoyuyla paylaşılmıştır. Kapsamlı bilimsel müzakerelerin ardından imzalanan sonuç bildirgesiyle, Ortak Türk Alfabesi'nin tutarlı ve eş güdümlü biçimde uygulanmasını sağlayacak kılavuz ilkeler belirlenmiştir. Ayrıca, Ortak Türk Alfabesi temel alınarak hazırlanan Kazak ve Kırgız Türkçelerine yönelik alfabe önerileri, referans belgeleri olarak Komisyon tarafından resmen kabul edilmiştir.

TÜRKSOY ve Uluslararası Türk Akademisinin iş birliğiyle 19 Kasım 2025 tarihinde Ankara'da düzenlenen törende, 34 harfli Ortak Türk Alfabesi kullanılarak yayımlanan ilk edebî eserler tanıtılmıştır. Bu kapsamda Abay Kunanbayoğlu'nun Qara Sözder (Kara Sözler) ve Cengiz Aytmatov'un Aq Keme (Beyaz Gemi) adlı kitapları kamuoyuyla paylaşılmıştır. Söz konusu eserler, Ortak Türk Alfabesi standardıyla yayımlanan ilk kültür ürünleri olmuştur.

Türk Dil Kurumu, kabul edilen alfabesinin uygulamada kullanılmasına yönelik ihtiyaç duyulan bilimsel çalışmaların ve dijital içeriklerin hazırlanması amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. Bu doğrultuda, Kurumun Terim Bilimi Bilim ve Uygulama Kolu eş güdümünde Kamu Kurumları Terim Eş Güdüm Komisyonu (KaTEK) oluşturulmuştur. KaTEK çalışmaları; Türk Dil Kurumu, Dışişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, İletişim Başkanlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve Türkiye Bilimler Akademisi temsilcilerinin katılımı ve desteğiyle yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Ulusal Terim Bankası çalışmalarına başlanmıştır. Çalışmalarla kurumlar tarafından kullanılan terimlerin ortak bir platformda toplanması, bilimsel

yöntemlerle incelenerek standartlaştırılması ve oluşturulacak kaynağın kamu kurumları ile kamuoyunun kullanımına sunulması hedeflenmektedir.

KaTEK Türk Dilleri Terim Bankası çalışmaları kapsamında yaklaşık 305.000 terim kaydedilmiştir. Bu sayının yakın zamanda 500.000'e çıkarılması hedeflenmektedir. Türk dillerine ilişkin terimlerin henüz sisteme eklenmemiş olmasıyla birlikte, Türk Dünyasından temsilcilerin katılımıyla bir sempozyum düzenlenmesi planlanmaktadır. Sürdürülen terim çalışmalarına ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıdaki adreslerden ulaşılabilir:

- https://terim.tdk.gov.tr/tr
- https://turkterm.tdk.gov.tr/tr

Türk dünyasında karşılıklı anlaşılabilirliği ve dil birliğini geliştirmeye yönelik kurumsal, dijital ve akademik çalışmalar yürütülmektedir. Türk Dil Kurumu, Türk Devletleri Teşkilatı, Uluslararası Türk Akademisi ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı da bu kapsamda çeşitli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından yürütülen Türk Dilinin Ortak Temel Söz Varlığı Projesi ile Türk Dil Kurumu ve HAVELSAN iş birliğinde başlatılan Türk Dili Bilgi Sistemi (DİLBİS) Projesi, bu çalışmalara örnek teşkil etmektedir.

Ayrıca, Türk Devletleri Teşkilatı bünyesinde Türk dillerinin ve ortak dijital hafızanın desteklenmesi amacıyla Türk Dünyası Büyük Dil Modeli (Ortak Türk Dilleri LLM) üzerine planlamalar yapılmakta ve projenin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Eğitim alanında ise Türk Akademisi öncülüğünde, üye ülkelerin ortaöğretim kurumlarında okutulmak üzere "Ortak Türk Tarihi", "Ortak Türk Edebiyatı" ve "Türk Dünyası Coğrafyası" ders kitapları ile eğitim materyallerinin hazırlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Türk Dünyasında dil birliğinin geliştirilmesi kapsamında ulaşılması hedeflenen çıktılar arasında; Ortak Türk Alfabesi'ne geçiş sürecinin tamamlanması, ortak büyük dil modelinin geliştirilerek olgunlaştırılması, Kazak Türkçesi, Özbek Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi ve Türkiye Türkçesi arasında resmî kurumlarda, eğitimde ve medyada gerçek zamanlı dijital çeviri sistemlerinin kullanılmaya başlanması yer almaktadır. Ayrıca, her Türk dilinin özgün yapısı korunarak bilim, teknoloji ve diplomasi alanlarında ortak bir terim hafızasının oluşturulması hedeflenmektedir.